

## AKTUALNO Vprašanje

V Kranju pravzaprav nimamo vajenskega doma. Stavba, ki je sedaj imenjena vajencem, je ena najstarejših v Kranju. To je poslopije nekdanje kranjske graščine, ki so ga zgradili v 16. in v začetku 17. stoletja. Muzejsko društvo se zavzema, da bi v tej stavbi uredilo muzej, saj sedaj vse znamenosti hrani v Prešernovi hiši, ki take tudi ne more služiti svojemu namenu. Poslopije, kjer sedaj prebivajo vajenci, ne ustreza temu niti po velikosti niti gledi drugih pogojev.

**Vzrok za pomanjkanje vajencev,** predvsem še v nekaterih kritičnih obrtih, prav gotovo ni le v nezanimalju za posamezne obrti. Bržkone bi se marsikateri mlad človek, predvsem iz oddaljenih hribovskih krajev, odločil za poklic, v katerem ljudi najbolj primajujo, če bi imel v kraju, kjer se bo učil, preskrbljeno stanovanje in hrano. Nedvomno je to, da dejansko mladih vajencev nimamo kam dati, eden izmed važnih vzrokov za pomanjkanje vajencev na Gorenjskem.

O vsem tem je razpravljal tudi Svet za gradbene in komunalne zadeve pri

Občinskem ljudskem odboru v Kranju. Ker je sedanje stanje dokaj težko, je predlagal, naj bi družbenemu planu občine dodali še to, da bi občinski ljudski odbor skupaj z Obrtno zbornico okraja Kranj proučil v letu 1958 možnosti za gradnjo, določil lokacijo in poskrbel, da se še letos izdelajo načrti za gradnjo novega vajenskega doma. Tako bi bilo do prihodnjega leta, ko bo treba proučiti možnosti za pričetek gradnje, že vse ostalo pravljeno.

Lj.

## Še nekaj dni . . .



... in narava bo spet ozelenela.

## AKTUALNO Vprašanje

# GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XI. ŠT. 30., CENA DIN 10.—

KRANJ, 18. APRILA 1958

### Andrej Verbič novi predsednik OSS Kranj

Andrej Verbič je bil rojen leta 1920 kot kmečki sin na Vrhniški. Dokončal je 4. razrede meščanske šole. Leta 1941 je odšel v partizane. Januarja 1942 je bil ujet in zaprt, leta 1943 pa je povrnil.



### Odgovori tov. Aleksandra Rankovića na vprašanja uredništva „Dolenjskega lista“ Program ZKJ - temelj bodoče aktivnosti in borbe za socializem

Član Izvršnega komiteja CK Zvezde komunistov Jugoslavije tovarš ALEKSANDER RANKOVIC je na prošnjo uredništva „Dolenjskega lista“ v Novem mestu odgovoril za pokrajinske časnike v Sloveniji na tri vprašanja pred VII. Kongresom ZKJ.

Pred nami je Sedmi kongres ZKJ, od katerega si veliko obetamo. Prosimo vas, ali bi hoteli za naše bralce odgovoriti na vprašanja, katere od nalog političnega dela in dejanske ideološke borce, ki jih je bil pred jugoslovanske komuniste postavljal Šesti kongres, so bile v preteklih letih najbolje uresničene?

Odgovor na to vprašanje bo lažji, če najprej omenimo, katere glavne politične in idejne naloge je bil Šesti kongres postavljal kot temelj bodočega dela ZKJ.

Sesti kongres, ko je določal pot, po kateri moramo iti v nadaljnji socialistični izgradnji, je posebno poudaril dva temeljna činitelja: nadaljnje razvijanje materialne osnove socializma in nadaljnje izpopolnjevanje in razvijanje demokrat. mehanizma samoupravljanja delavskega razreda in delovnih ljudi sploh. Izvajanje teh nalog je povečalo borbo proti ostankom birokratizma in dogmatizma na eni strani, in borbo proti sovražnim elementom, malomeščanskemu anarhizmu, lokalizmu itd. na drugi strani. Razumljivo je, da so iz tega izhajale osnovne idejno politične naloge ZKJ.

Skozi to moramo gledati in vrednotiti uspehe, ostvarjene po Kongresu, pri čemer je pa treba posebej poudariti v upoštevanju nekaterih vprašanja.

Zveza komunistov kot celota se je izredno učvrstila in idejno politično okreplila. V tem, ko je Zveza odpravila pot za razvoj socialističnih družbenih odnosov, se je tudi sama nepretrgoma razvijala. Glede tega je bil torej v razdobju med obema kongresoma dosežen



proti staremu je dosegla velikanško širino, v nji so sodelovali milijonske množice s konkretnim reševanjem družbenih in političnih vprašanj. To je pomagalo učvrstiti in krepliti organe upravljanja in jih do kraja afirmiralo.

Prav s tem si tudi lahko pojasmimo veliko enotnost naših narodov na pozicijah socializma, kar se je tako očitno pokazalo tudi na zadnjih parlamentarnih volitvah.

To so, najširše povedano, naši največji idejni in politični uspehi.

V osnutku Programa ZKJ je med drugim rečeno tudi to, da je novi program temelj naše bodoče aktivnosti in borbe. Kako se bo po vašem mnenju izvajala po novem programu neprervana zavestna akcija komunistov v sistemu oblasti delovnega ljudstva in kakšen naj bo sistem dela, da bi uresničili Leninovo načelo o »spreminjanju oblasti v imenu delovnega ljudstva v oblast delovnega ljudstva«?

Razvoj našega družbenega in političnega sistema je nenehno usmerjen v krepitev demokratizacije v našem socialističnem razvoju. Zato si v praksi družbeno političnega življenja stalno prizadevamo, da se krepijo in razširijo oblike neposredne demokracije in da se v njihovo funkcioniranje de-

javno vključuje čim večje število delovnih ljudi. S prizadenvostjo zavestnih socialističnih sil se bo nedvomno krepli njihov vpliv, in sicer na vseh področjih družbenega življenja, kajti pri nas ni več področja, na katerem ne bi naši socialistični ljudje imeli pomembnega in odločujočega vpliva, in to v organih samoupravljanja ali družbenega upravljanja. S takim sistemom naše socialistične izgradnje je v praksi uresničeno Leninovo načelo: »Spreminjanje oblasti v imenu delovnega ljudstva v oblast delovnega ljudstva«.

tem aparatu še vedno ostanki birokratizma.

V takem sistemu socialistične demokracije imajo posebni pomen (Nadaljevanje na 3. strani)

### VINKO HAFNER novi predsednik OLO Kranj



Na ponedeljkovki seji je Okrajni ljudski odbor izvolil za novega predsednika OLO Kranj tovarša Vinka Hafnerja, dosenjega predsednika ObLO Kranj.

## NAŠ RAZGOVOR

### Komunisti v »Iskri« pomlajujejo svoje vrste

Cilko Zavrlovo, ki je delegat za VII. Kongres ZKJ, smo poiskali v »Iskri«, kjer je zaposlena že več let. Spozetka je bila v splošni monatni, ob tekočem traku je se stavljal električne števce, pred mesecu pa so jo premestili v tovarniški komite

dneh bomo sprejeli v ZKJ po nekaj tednih zasljevanj v Kranju odpeljana v Begunje. Tam je ostala do osvoboditve. Obsojena je bila na 18 let težke ječe.

Morda vas bo zanimalo tu, da to, »me je vprašajoče pogledala. »V naši tovarni pripravljamo obsežen program za vzgojo delovnega kolektiva. Organizirali bomo delavsko šolo, tečaj in vodenje sestankov in podobne oblike, tako da bomo nudili našim delavcem čimveč znanja, ki ga zahteva sistem delavskega in družbenega samoupravljanja.«

»Potegnili so me v komite, da vodim administracijo in da v stalnih stikih s sekretariji osnovnih organizacij ZKS pomagam usmerjati delo v organizacijah, mi je dejala tov. Zavrlova in nadaljevala: »Priprave za kongres ZKJ, ki bo prihodnji teden v Ljubljani, so razgibale tudi naš kolektiv. Ne le komunisti, vsi se zanimajo za raznolike vprašanja. Naše organizacije so že proučile načrt statuta, trenutno razpravljamo o osnutku programa ZKJ in pisumu Izvršnega komiteja CK ZKJ. Pripravili pa bomo tudi tovarniško konferenco o teh veščevalka. V jeseni naslednjega leta je bila aretirana in v Kranju. -k

OBCINSKA KONFERENCA SZDL NA BLEDU

## V SZDL je včlanjenih 74 odstotkov volivcev

V sredo zvečer je bila na Bledu občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva. Prisostvovalo je 70 delegatov iz 13 osnovnih organizacij blejske občine. O gospodarskem in političnem življenju v občini je bilo vprašanju, ki je na konferenci občino in izčrpno poročal predsednik Franc Dijak. Analiziral je značilnosti gospodarskega razvoja v letu 1957, in sicer v industriji, gozdarstvu, gradbeništvu, prometu, kmetijstvu, gostinstvu, turizmu, trgovini in obrti. Poudaril je, da so narodni dohodek

v minulem letu povečal za 20 %. Tovarš predsednik je v svojem poročilu opozoril tudi na nekatere slabosti v družbenem življenju občine, ki zavirajo širši razvoj in dušijo samozavest delavca proizvajalca. Pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ in besede tov. Tita na predvolilnem govoru v Beogradu naj bi bilo osnova za pravilno usmerjanje nadaljnega družbenega dela v občini in za odpravo pomanjkljivosti negativnih pojmov. Delo Občinskega odbora SZDL v minulem obdobju je bilo zelo vsestransko in uspešno, saj je le-ta

-jb

## TEČAJI IN PREDVJEDE

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković je v ponedeljek dopoldne sprejel egiptovskega veleposlanika v Jugoslaviji Huseina Ruždija na poslovilni obisk. Opolne je sprejel na poslovilni obisk tudi indijskega veleposlanika Radžavara Dajala.

Indonezijski zunanj minister Subandrio je v ponedeljek na tiskovni konferenci v Hongkongu izjavil, da bo vojaška akcija proti upornikom morda končana še ta teden. Dejal je, da so se na Celebesu izkrcale nove vladne čete.

Radio Moskva poroča, da se je predsednik sovjetske vlade Hruščev v ponedeljek razgovarjal z belgijsko kraljico Elizabeto, ki je kot gost predsednika Vrhovnega sovjeta Vorošilova prisostvovala mednarodnemu natežju violinistov in pianistov v Moskvi.

Bilz Fackenhama v Veliki Britaniji je v ponedeljek strmoglavilo ameriško letalo, ki je letelo iz oporišča za vodikove bombe v Scarpetu v Norfolku. Vsi letalci so se ubili. Predstavnik ameriškega letalstva v Londonu ni mogel povedati, ali je letalo nosilo vodikovo bombu. Priponmil pa je, da letalo ni bilo opremljeno z napravami za vodikovo bombo.

Austrijska delegacija, ki jo vodi šef političnega oddeka v zunanjem ministru dr. Heinrich Heymerle je v torek odpotovala v Beograd, kjer bo z jugoslovenskimi predstavniki nadaljevala pogajanja o aktualnih vprašanjih v medsebojnih odnosih obej dežel.

V palaci Kremlja se je v torek začel XII. kongres Komosa, ki se ga udeležuje 1900 delegatov iz SZ in 37 tujih delegacij. Kongresu prisostvuje tudi delegacija Ljudske mladine Jugoslavije.

Na centralnih področjih v Alžiriji so se vneli v torek ogorčeni boji med francoskimi četami in alžirskimi odredi. Ofenziva osvobodilne vojske, ki se je pred dve ma mesecema začela na vzhodnih in zahodnih področjih dežele, se je razširila na centralno Alžirijo.

Japonska in Indonezija sta v torek izmenjali ratifikacijske instrumente o mirovni pogodbi, s čimer je uradno prenehalo vojno stanje med obema deželama. Ob tej priliki je japonski zunanj minister Fudžimura izrazil upanje, da bosta obe deželi v prihodnje razvili tesno sodelovanje na političnem, ekonomskem in kulturnem področju.

Sovjetski veleposlanik v Washingtonu Menšikov je v sredo na nekem sprejemu izjavil, da imata ZDA in SZ pred seboj samo dve poti — da uveljavljata razoržitev in da medsebojno trgujeta. SZ in ZDA še nista sklenili trgovinskega sporazuma, čeprav bi SZ rada navezala trgovinske stike z ZDA.

Predpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edward Kardelj je v sredo sprejel delegacijo sindikata transportnih in drugih delavcev Velike Britanije, ki se mudri pri nas na obisku.

Okrog 5000 prebivalcev Zahodnega Berlina je v sredo mirno demonstriralo po ulicah proti oborožitvi zahodnemške vojske z atomskim orožjem. To kampanjo so sprožili socialno - demokratska stranka in več drugih organizacij.

V lioniški jezi (Francija) so se v sredo uprli Alžirci, večinoma politični zaporniki. Nad sto Alžircev, ki so skušali pobegniti, je bilo ranjenih. Do upora je prišlo potem, ko so Alžirci v zadnjih mesecih trikrat začeli gladovno stavko in zahtevali zboljšanje prehrane kakor tudi pravico, da lahko bero dnevne.

Jugoslavija bo sodelovala skoraj na vseh prireditvah na svetovni razstavi v Bruslju, ki bo trajala 6 mesecov. V posebnem paviljonu bo jugoslovanska razstava o družbenem, ekonomskem in kulturnem življenju Jugoslavije. Poleti pa naša država sodelovala tudi v večjem številu kongresov, ki jih bo v Bruslju okrog 350.

Jugoslovanski paviljon na svetovni razstavi v Bruslju, so začeli graditi pred letom dni. Paviljon zavzema okrog 2500 kvadratnih metrov površine in je zgrajen pretežno iz stekla, marmorja in lesa. Po mnemuju številnih tujih arhitektov sodi med najzanimivejše zgradbe na razstavi.

**ZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJAR UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNİ UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA STEVIKLA 397 — TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 90 DIN**

## LJUDJE IN DOGODKI KJE JE IZHOD?

Tudi najmlajši francoski ministrski predsednik Felix Gaillard ni bil srečne roke. V torek zvečer ga je poslanska zbornica strmoglavila pri glasovanju o vladni politiki do Severne Afrike. Politične razmere v povojni Franciji so tudi njemu skopodmrle čas vladanja na šest mesecev ali natanko toliko, kolikor znaša povprečna življenska doba 24 povojnih francoskih vlad.

Nepričakovana kriza francoske vlade je sprožila kopico vprašanj, ki terjajo odgovor. Predvsem je ponovno zapletla politični klopčič francoskega parlamentarizma. Vsi francoski časopisi se strinjajo, da bo zelo težko najti izhod iz krize, ker nobena stranka ni dovolj močna, da bi sama ustavnila vlado. Zlasti je važno, kakšno stališče bodo zavzeli socialisti. Njihov prvi odgovor kaže precejšnje razočaranje, ker je desnica tako neusmiljeno zrušila sedanje vlado. Glasilo socialistične stranke »Populaire« je zapisalo, da se je »francoska desnica diskvalificirala iz vseh mogočih političnih kombinacij«. Hkrati pa uvodničar tega časnika očita kolonialističnim krogom katolikov in nedovisnih, da so »zabodli nož v hrbot republikanskemu režimu«. Po tem sodeč, bodo socialisti le stežka pristopili k vladu, v kateri bi sodelovali desničarske stranke. Po drugi strani pa Molletovi socialisti spet odklanjajo sodelovanje z levico, se pravi s komunisti. Položaj je res sila zapleten.

Kriza je tudi spravila v zato francosko-tuniski pogajanja. Tu je bil tudi kamen spottice, ob katerega se je spotaknila sedanja vlada. Gaillard je vsaj enkrat sklenil popustiti razumu in ne slepi politiki desnice in je zato privolil v predloge, ki sta jih dala anglo-ameriška posredovalca v francosko-

tuniskem sporu. Čeprav ti predlogi ne terjajo veliko popuščanja s francoske strani, je bilo tudi to preveč za skrajnežev v Parizu. Gaillard je svoj poskus vsklajevanja francoske politike s stvarnostjo plačal s predsed-



Tudi najmlajšemu francoskemu ministrskemu predsedniku Feliku Gaillardu usoda ni bila naklonjena

niskim stolčkom. Desnica je sklenila strmoglaviti vlado in je to tudi storila. S tem pa se je izrekla proti predlogom obeh posredovalcev.

Znano pa je, da kompromisni predlogi niso zgolj plod diplomatske spremembnosti obeh posredovalcev, Murphyja in Beeleyja, marveč da se zanje ogrevajo ta-

Izhod ni v raznih parlamentarnih kombinacijah marveč v koreniti spremembni francoske politike. Težko pa, da bo katerakoli vlada, ki bo izšla iz sedanjega sestava skupštine, kos tej zahtevi.

Martin Tomačič

so sprejeli vrsto sklepov, ki kažejo, da hočejo jeseniški lovci doseči še večje uspehe in odstraniti doseganje napake. Lepo priznanje je dala jeseniški lovski družini RLZ v Ljubljani, ki je odlikovala osem članov Lovske družine Jesenice. Zelo uspešna občinska zborna se je udeležila tudi planinec Jože Čop, ki je bil deležen za duhovit pozdrav splošnega priznanja.

**PRESERNOV PEVSKI ZBOR GOSTOVAL V MAVČIČAH**

Prešernov pevski zbor je vključil v svoj delovni program tudi vrsto gostovanj po Gorenjskem. S tem bo zlasti ugodeno ljubiteljem zborovskega petja, ki doslej še niso prišli v neposredni stik z zborom. — Preteklo nedeljo je zbor gostoval v Mayčičah pri Kranju. To pot je bila vključena v spored umetnih in narodnih pesmi tudi Liparjeva pesem »Snubači«, ki je na tem gostovanju doživel svoj krst. Posebnosti te pesmi, za katero si je skladatelj izposodil gorenjski narodni motiv, je v tem, da poleg moškega zборa nastopajo tudi štirje solisti. To pa ostale pesmi sporeda so ljudje z navdušenjem sprejeli.

**TEČAJI V TOVARNI »PLAMEN«**

Delavski svet podjetja »Plamen« v Kropi je priredil strokovni tečaj za visokokvalificirane delavce, ki ga obiskuje 17 kvalificiranih delavcev. Tečaj bodo zaključili majca meseca, nato pa bodo tečajniki polagali strokovni izpit.

Letošnjo zimo sta bila v podjetju dva tečaja nemščine, in sicer za začetnike in nadaljevalni tečaj za ostale, ki so že lani posledi azetniški tečaj.

Tudi za izobrazbo vodilnega kadra je poskrbelo podjetje, ki ima začasno tudi svojega instruktorja za izobrazbo. Sestanki PIV-1 v vsem vodilnim osebjem so bili že lansko leto, letos v marcu in delno v aprilu pa so bili 4 tečaji PIV-2 o analizi problemov v praksi. C. R.

**ZDRAVSTVENI TEČAJ V PREDDVORU JE DOBRO USPEL**

Krajevna organizacija Rdečega križa v Preddvoru je januarja organizirala za dekleta in žene iz Preddvora in okoliških vasi zdravstveno-prosvetni tečaj, ki je trajal tri mesece. Pred nekaj dnevi so zaključili s predavanji, sedaj pa tečajnice pripravljajo še kulturni program za slovesen zaključek tečaja.

Tečaj je posečalo 26 tečajnic, ki so dokaj redno hodile na predavanja. V splošnem je tečaj dobro uspel, predvsem pa so zdravnik in medicinske sestre iz Kranja in Golnika. Mnoga predavanja so bila združena s predavanji zdravstveno poučnih filmov, o splošnem zdravstvu, o prvih pomočih, o splošni in osebni higienci, o negi dojenčka, o prehrani, o nalezljivih boleznih v raku na maternici in dojkah.

-an

## naša kronika

### V ORGANIH DRUŽBENEGA UPRAVLJANJA NAJ SODELUSUJEJO TUDI INVALIDI

Osnovna organizacija Zvezde vojnih vojaških invalidov Kranj je imela v sredu redni letni občni zbor. Udeležba je bila zadoljivo, saj se je zborna redovila nad 70 % članov organizacije. Potem ko so kritično pregledali svoje delo v preteklem letu, je prišlo do živahne razprave, kjer so med drugim navedeni tudi vprašanja stanovanjske stiske. Le-ta namreč vse huje ogroža tudi vojne vojaške invalidne in njihove družine. Ugotovili so več primerov, da žive nekatere družine v slabih stanovanjskih razmerah. Razen sklepov, ki naj bi razgibali in poglobili delo invalidske organizacije, so kritizirali tudi pojav, da invalidi iz kakršnihkoli razlogov ne vključujejo radi v delo organov družbenega upravljanja. S.

### RAZPRAVA O DELAVSKEM UPRAVLJANJU

Pretekli ponedeljek se je začel v Radovljici nadaljevalni 14-dnevni seminar za vodilno osebje podjetij, predvsem pa za direktorce. Seminar prireja Zavod za proučevanje dela in varnosti pri delu LRS. Med temami, ki jih bodo v tem času obravnavali, so v torek govorili o delavskem samoupravljanju. Na razgovor so povabili tudi predstavnike organov delavskega upravljanja nekaterih gorenjskih tovarn.

### RAZSTAVI OB DNEVU MЛАДОСТИ V KRAJU

Za Dan mladosti, 1. maja bo Dom JLA v Kranju priredil dve razstavi, in sicer razstavo fotografij iz življenja in dela gojencev vojno-pomorske akademije, ki bo odprt 17. in 18. aprila ter razstavo »Armada pri gradnji države« v njeni prispevki gozdarskemu razvoju države v dneh 27. in 28. aprila.

Razstavljen je bil včer brošur in podobnega razstavnega gradiva.

Rastavni bodo dokumentirali tudi filmi »Odred miru«, »Modernizacija poljedelstva«, »22. december«, »Nova šola«, »Majske radosti« itd.

Ogled obih razstav pripravljamo zlasti mladini, predvsem pa gojencem predvojače vzojo, saj bo razstavljen gradivo zelo zanimivo, poučno in pestro. Ogled razstav je brezplačen, razen tega pa bodo del brošur razdelili med mladino.

### TEČAJI V TOVARNI »PLAMEN«

Delavski svet podjetja »Plamen« v Kropi je priredil strokovni tečaj za visokokvalificirane delavce, ki ga obiskuje 17 kvalificiranih delavcev. Tečaj bodo zaključili majca meseca, nato pa bodo tečajniki polagali strokovni izpit.

Letošnjo zimo sta bila v podjetju dva tečaja nemščine, in sicer za začetnike in nadaljevalni tečaj za ostale, ki so že lani posledi azetniški tečaj.

Tudi za izobrazbo vodilnega kadra je poskrbelo podjetje, ki ima začasno tudi svojega instruktorja za izobrazbo. Sestanki PIV-1 v vsem vodilnim osebjem so bili že lansko leto, letos v marcu in delno v aprilu pa so bili 4 tečaji PIV-2 o analizi problemov v praksi. C. R.

## OBRAZI IN POJAVI

### Izmikajo se dolžnostim

Tudi v našem mestu se je aktivnost komunistov povečala. Se posebno sedaj, ko so imele osnovne organizacije letne konference: volile so nova vodstva in kritično analizirale svoje delo. Razgibale pa so jih tudi priprave na VII. kongres ZKJ. Začeli smo odločne odkrivati nekatere negativne pojave in jih opravljati.

Toda, ali je v vseh organizacijah tako?

Mislim da ni. Mi smo se, na primer zbrali že drugič. Toda obakrat je potem, ko smo že čakali kake pol ure, razglasil sekretar, da konference ne bo, ker je navzočih premalo članov. Bil pa je navzoč tudi sekretar občin, skega komiteja. Beseda je dala besedo. Začeli smo »neuradno« razpravljati o tem in onem. Vzrok je vedno dovolj, predvsem pa smo govorili o tem: zakaj je tako slaba udeležba. Res je, da je v naši organizaciji veliko žena - mater. Toda sestanek je le enkrat na mesec? Razgovor se je vse bolj živahnno razpletal okrog tega vprašanja.

Na našem terenu, na območju naše osnovne organizacije, živi veliko komunistov. Mnoge je videti na vseh področjih dela. Ukvajajo se s športom, kulturo, delajo v organizah ljudskega odbora, v organizacijah in ne vsem kje še vse. Srečavamo pa tudi take, ki nikjer ne delajo. Vključeni so sicer v tovarniški organizaciji, živijo pa med nami, a se ne zmenijo dosti za okolico. So pa še tretji. Tisti, ki živijo in stanujejo tu, vključeni pa so v sosednjih organizacijah. V našem mestu je kar precej

takih. Saj res, smo hkrati pomislili. To bo treba pa še pregledati?

Ugotavljali smo, kaj je pravzaprav temu vzrok in bili smo različnih misli. Nekdo je sodil, da je to pač normalen pojav, drugi spet, da je posredni spekulacija in podobno. Stvar je v tem. Nekateri tovariši so se preselili, niso se pa organizacijsko povezali na novem terenu. Ali pa taki, ki zaradi osebnih sporov, ali če mu kdo v organizaciji pa to volji, ne hodijo na sestanke, oziroma so organizacijsko povezani v drugih organizacijah. Nismo bili zadovoljni s tem. Ali se morda ne skriva za vsem tem nekaj drugega?

Ali ni to neke vrste računarstvo, kje bo kdo manj obremenjen s političnim delom. Beg pred delom in odgovornostjo ter želja »ne zameriti se nikomur«. Skratka na lep način se izogibati delu in kritiki. Prav gotovo je v tem nekaj takega računanja: če se vključim v organizacijo na terenu kjer stanujem, bi mi kmalu naprtili kakšno delo, ali pa me grajali, ker nikjer ne delam. Tako pa imam lepo mir. Grem vsake kyatne enkrat na sestanek, plačam članarino in zadeva je za menje opravljena. Za organizacijo pa bi zadeva ne smela biti rešena, ne za eno in ne za drugo. S tem le hromimo delo organizacij in slabimo vlogo komunistov. Ko govorimo o socialističnih odnosih, včasih pozabljamo na te stvari. Pozabljamo tudi na kritiko, ki bi moral biti izraz naših novih družbenih odnosov.



# gorenjski obveščevalec

Zdravniška dežurna služba  
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

## MALI OGLASI

Pravilnikom ne objavljame malih oglasov pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: preklic 20 dinarjev, izgubljeno 10, ostalo 12 din ob besede. Naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročnika in oglasnega oddelka je: Kranj 475.

Izbudil sem 13. aprila 1958 usnjeno rjavo rokavico v kino dvorani v Naklu. Poštenega najdetelja naprošam, naj jo vrne na ime Kolšek, Naklo 73. 635

Izbudila sem avtobusno vozno karto, Mlaka — Kranj na ime Toporš Marija, Mlaka 32, Kranj. 636

Sporočam, da sem zopet edpril krojaško delavnico. Zagotavljam solidno postrežbo. Za obisk se priporočam. — Slabe Ludvik, Kranj, Prešernova 12. 637

Pribivalce Gorenjske obveščamo, da ima vrtnarstvo Brečko na Jesenici telefonsko št. 252. Se priporočamo. 638

Kupim dvočlanu plug. Naslov v oglašnem oddelku. 639

Kupim večjo kmetijo. Ponudbe oddati na oglašni oddelok pod »Gotovina arondirana«. 640

Kupim enosobno stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Naslov na oglašnem oddelku. 641

Stedilnik na dve plošči (levi) z bakrenim kotičjem, zelo dobro ohranjen prodam. Perne, Javornik, Dobravsko 4. 642

Kupim žensko kolo v dobrem stanju na torpedo, prodam električni motor 1/2 KS 2 fazni 380 W ali zamenjam za enofazni 220 W. — Nov razvijalec za avtognosno varjenje prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 643

Prodam seno in otavo 4.000 kg — Naslov v upravi lista. 644

Prodam motorno kolo »Saks« 97 ccm, uporabno. Naslov v upravi lista. 645

V smislu določil zakona o sredstvih gospodarskih organizacij proda Elektrotehnično podjetje Kranj, Jahačev prelaz 1 pislalni stroj z valjem normalne dolžine, znamke »Underwood«. 646

Elektrotehnično podjetje Kranj sprejme več nekvalificiranih delavcev. 647

Za gumi voz prodam 6 kompletov koles z gumo in zavorami. — I. Mrak, Log nad Skofjo Loko. 648

Prodam 3 pršače 90 kg težke za reto. Naslov v oglašnem oddelku. 649

Prodam dobro ohranjen železni stedilnik — Huje 72, Planina (kletno stanovanje). 650

Ugodno prodam 2 kompletne postelji. Stepan — Stritarjeva 2, Kranj. Ogled od 15. do 16. ure. 651

Gospodinjsko pomočnico, samostojno, za stalno ali od 6. do

STARSI, VZGOJITELJI, UČENCI  
Casopisno podjetje »Gorenjski tisk v Kranju« v Šolskem letu 1958/59

sprejelo v sk

2 VAJENCA ZA ROČNA STAVCA  
2 VAJENCA ZA STROJNIKA

Pogoj: dovršenih 8 razredov osnovne šole. Prednost bodo imeli dijaki z boljšim učnim uspehom. Podjetje je pripravljeno nudit spretjem kandidatom med počitnicami honorarno praktiko. Vse informacije dobite v tajništvu.

CP »Gorenjski tisk«

## OBJAVE

### ZAPORA CESTE

Uprava za ceste OLO Kranj sporoča, da bo odsek ceste Jesenice — Gorje — Bled III/1358 preko žel nadvoza na Jesenicah, zaradi popravila vozišča zaprt za ves promet v času od 21. aprila do 30. maja 1958.

Promet bo preusmerjen na občinsko cesto skozi podvoz na Jesenicah in od tu do Hermanna ali pa do Pokojninskega doma do Hermanna.

Hrane in stanovanje nudim dekletu, ki bi pomagala po službi. Poizve se Huje 1, Kranj. 654

Nudim hrane in stanovanje tovarniškemu delavcu, ki bi pomagal na kmetiji — Velesovo 24, Cerkle. 655

Iščem žensko, ki bi varovala otroka. Nudim hrano in stanovanje. Naslov v upravi lista. 656

Podpisana Rozalija Zonta obžalujem besede, ki sem jih izrekla o Mariji Trelic na sindikalnem sestanku 21. 10. 1957. 657

Samoslojna frizerska pomočnica iz Maribora z večletno prakso želi primerne zaposlitve v Kranju. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Jesenček Tatjana, Maribor, Principova 1. 658

Prodam zazidljivo parcelo v Kranju ob glavni cesti. Naslov v upravi lista. 659

Prodam mesko in žensko športno italijsko kolo s prestavami. Prečna ul. 3. 660

Ugodno prodam novo žensko kolo, nemško NSV. Naslov v oglašnem oddelku. 661

Prodam srednje ekonomsko srednjo šolo Slovenije za bivše borce in aktiviste ter za otroke padlih borcev in aktivistov.

Dosedanje izkušnje so pokazala, da ima veliko kandidatov nezadostno osnovno izobrazbo. Nekateri imajo sicer formalne pogoje za vpis, nimajo pa potrebnega znanja. Zato organizira šola DRUGI PRIPRAVLJALNI TEČAJ

IZ SLOVENSCINE, MATEMATIKE, ZEMLJEPIŠA in KEMIJE. Po končanem tečaju bo za vse kandidate izpit iz vseh štirih predmetov.

Vsi interesi, ki želijo vstopiti v prihodnjem šolskem letu v ESS naj se prijavijo do 15. maja t.l.

Prijava bodo sprejemali samo Okrajni odbori Zveze borcev do 15. maja 1958.

Obrazce za prijavo lahko dobite na okrajinah in občinskih odborih ZB do 25. aprila dalje.

## KINO

»STORŽIČ«, KRAJN: 19. aprila ob 16., 18. in 20. uri ameriški barv. film »ZGODBA O JOLSONU«. 20. aprila ob 10. in 14. uri amer. barv. film »POSLEDNJC SEM VIDEL PARIZ«.

ob 16., 18. in 20. uri ameriški barv. film »ZGODBA O JOLSONU«. 21. aprila ob 16. in 18. uri franc. film »PODZEMLJE PARIZA«.

»TRIGLAV«, PRIMSKOVO: 19. aprila ob 20. aprila ob 20. uri ameriški barv. film »POSLEDNJC SEM VIDEL PARIZ«.

»Casopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj sprejme krepkega, vojašnike prostega POMOŽNEGA DELAVCA ZA KNJIGOTISKARSKO STROJNICO Plača po tarifnem pravilniku.

»Elektro - Kranj v Kranju proda takoj 3 motorna kolesa starejših tip v nevozemnem stanju.«

Poceni prodamo:

1. Motorno kolo NSU 250 ccm - rabljeno, v vozemnem stanju.

2. Ročni razmnoževalni stroj.

3. Razmnoževalni kovček na valček.

4. Dva pisalna stroja z doljim valjem.

Oglej od 14. 4. 1958 dalje vsak dan od 7. do 14. ure na Okrajni zadružni zvezni v Kranju.

Prodamo večje število oken in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

Prodamo večje število oken in vrat po zelo ugodnih cenah — IBI, Kranj.

# gorenjske bodice

članje, temveč da bi kupil pršek zoper glavobol. Ko je pes z gospodarico vred zapustil lekarno, so me pa le blagovolil vprašati po moji želji. Ko so mi stregli, sem pašel pogled na odtisih tac, ki jih je bil pustil pes na prodajni mizi. Pa še o tem sem razmišljal, če je umestno puščati pse v lekarne.

Tistikrat sem obiskal tudi Prešernovo rojstno vas Vrbo. Potem ko sem obiskal njegovo rojstno hišo, sem se mimo gred zapel v pogovor z domaćini. O tem in onem smo pokramljali, nazadnje pa so mi potožili, da je zelo nerodno, ker ni v bližini Prešernove rojstne hiše javnega stranišča. Ta pomanjkljivost je zlasti občutna takrat, kadar obiskujejo pesnikov dom skupine ljudi, zlasti pa šolarji. Nič kaj prijetna pripomba — okrog kozolcev in na drugih primernih mestih je vse ponesnaženo. Ta ugotovitev menda res ni posebno pri-

merna za kulturni kraj, kažešen je Vrba.

Mejdun — nimate pojma, kako močno sem si po letoski dolgi zimi zaželet zelenje salate. Da bi si odrl piko z jezika, sem zavil v eno izmed kranjskih prodajalnic zelenjave in kupil pol kilo motovilca. Zaradi ljubega miru in vroče krvi bom trgovino v ceno rajši zamolčal. Jadrno sem jo potegnil domov in se spravil k trebljenju. Prav hitro mi je šlo opravilo spod rok. Ko sem pometel zadnji listič, sem se zgrozil. Vsega skupaj ni bilo za dobro prgišče. Nič čudnega, ko je bila pa polovica motovilca gnilega, en del pa razvjetvenega. Za želodec je bilo bolj malo paše, pa še oči so ostale lačne. Se danes, dva dni po tem mojem posredovanju nakupovanju prekljinjam trgovino, ki prada tako blago.

Vas pozdravlja  
Vaš Bodice!

NJIC SEM VIDEL PARIZ. 20. aprila ob 15., 17. in 19. uri francoski film »PODZEMLJE PARIZA«.

»SVORODA« STRAŽIŠČE: 19. aprila ob 18. uri amer. barv. film »POSLEDNJC SEM VIDEL PARIZ«, ob 20. uri angl. barv. film »SMRT NA CESTI«.

NAKLO: 19. aprila ob 20. uri franc. film »PODZEMLJE PARIZ«, 20. aprila ob 16. in 18. uri.

RADOVLJICA: 18. do 20. aprila francosko — španski barvni film »MLIN LJUBEZNI«. V petek in soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

BLED: 18. do 21. jugoslovanski film »SVOJEGA TELESA GO-

uri amer. barvni film »PO- SLEDNJC SEM VIDEL PARIZ«.

LJUBENO: 19. in 20. aprila ital. barvni film »TEODORA«. V soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 18. uri.

»SODA« SKOFJA LOKA: 18. do 20. aprila ruski barvni film »BREZSMRTNA LJUBEZEN«.

KRVAVCI, CERKLJE: 19. in 20. aprila avstrijski zabavni film »PET MINUT PRED 12. URO«. Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 19. uri.

SPODAR. V petek, soboto in pondeljek ob 17. in 20. uri, v nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10. uri matineja.

»SORA« SKOFJA LOKA: 18. do 20. aprila ruski barvni film »BREZSMRTNA LJUBEZEN«.

»KRVAVCI, CERKLJE: 19. in 20. aprila avstrijski zabavni film »PET MINUT PRED 12. URO«. Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 19. uri.

## GLEDALIŠČE

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRAJN

Sobota, 19. aprila ob 20. uri KONCERT — Gostuje Učiteljski pevski zbor OLO Kranj — Izven.

Nedelja, 20. aprila ob 16. uri Radovan Gobec: PLANINSKA ROZA — Opereta v treh dejstvijih — Izven in za podeželje.

## TRZNI PREGLED

### V KRAJNU

V ponedeljek smo na kranjskem živilskem trgu zabeležili naslednje cene: ajdova moka 70, koruzni zdrob 50, koruza 40, kola 70—80, ješprenj 65—70, krma za kokoši 35—40, fižol 50—70, proso 40, oves 30, orehi 100, kraljki 50, šalotka 40, čebulček 180—250 din liter; krompir 10—11, rdeče korenje 40—60, navadno korenje 15—20, čebula 50—60, kisla repa 25—28, kislo zelje 30—40, pesa 30, redkev 30, jabolka 100—130, skuta 90—100, surovo maslo 480—480 din kg; česen 5—10 din kom, por 5—10 din kom, regrat, motovivec in radič 20—25 din merica, solata berinka 25 din merica, špinat 20 din merica, kolerabe 5—20 din kom, šopek peteršilja 10 din, kokoši 300—450 din kom, jajca 13—17 din kom, mleko 30 din sметana 200 din liter.

Casopisno podjetje »Gorenjski tisk« Kranj sprejme takoj

2 KNJIGOTISKARSKA STROJNICA in 1 STROJNEGA STAVCA

Plača po tarifnem pravilniku. Družinska stanovanja v gradnji. Opredelitev so za samca je vseljiva takoj.

### NAS NAROČNIK PREJEL ZAVAROVALNINO

Državni zavarovalni zavod po družnicu Radovljica nas je obvestil, da je nakazal tovaršu Janušu Sušniku iz Sp. Besnice 12.000 dinarjev kot odškodnino za 30 % trajno invalidost.

Vse naročnike »Glas Gorenjske« opozarjamo, da so zavarovani, če imajo vplačano vsaj mesečno naročnino (50 dinarjev) vnaprej:

za primer smrtné negode za 20.000 dinarjev;

za primer trajne nesposobnosti za delo za 40.000 dinarjev.

## NESREČA

# S posvetovanj o dramski dejavnosti

## V KRAJU

Posvet o dramski dejavnosti je pripravljen v območju ObLO Kranj, ki ga je v torek, 15. aprila sklical v Kranju okrajni Svet Svobod in prosvetnih društev, je prikazal dokaj pestro in zanimivo podobo. Težav, s katerimi se bori amaterske igralske družine, zares ne manjka. Da je temu tako, so pogoste kritike objektivne težave, ki jim igralske družine kljub vsem prizadevanjem niso kos. Seveda pa teh ugotovitev ne kaže posploševati. Tudi nepročnost, malomarnost, mlačnost, pa tudi nezadostna strokovna usposobljenost vodilnega v igralskega kadra za dramsko delo, so pogost vzrok, da so hotenja nekaterih igralskih družin zašla v slepo ulico. Res da vseh težav ne bo moč čez noč opraviti, vendar pa bi si dramske sekcije z načrtnim delom vendarlahko pomagale iz najhujših zadreg.

Namen tega posveta torej ni bil zgolj v odkrivanju problemov, temveč je namizal tudi vrsto nasvetov in pobud, ki utegnejo našim dramskim skupinam pri delu dobro služiti. Ker je pogosto scena tisto, kar spravlja naše amaterje v zadrgo, bo okrajni Svet Svobod maja priredil v Kranju dvonevne inscenatorski tečaj, ki bo obravnaval sodobno inscenacijo in tehnično opremo odra. Drugi predlog pa je obravnaval sodobno inscenacijo in tehnično opremo odra. Drugi predlog pa je

bil, naj bi prosvetna društva ne začela s pripravami za gledališko sezono 1958/59 šele jeseni, temveč še pred koncem leta. Semkaj sodi predvsem sestavljanje programskega načrta. V zvezi s tem je padla tudi pobuda, naj bi prosvetna društva, ki delujejo v istem okolišu in ki jih ločijo le majhne razdalje, skupaj sestavila in vsklajala repertoarje. S tem bi se nameč društva izognila sočasemu uprizarjanju istih dramskih del.

Del razgovorov je bil posvečen tudi medsebojnemu zbljevanju prosvetnih društev. To bi bilo moč dosegiti z meddržuvenimi gostovanji.

Eno najbolj perečih vprašanj, ki je menda kar pogojeno z delom naših igralcev amaterjev, pa je pomanjkanje režiserjev. To pomanjkanje pa bi bilo moč omiliti s hospitacijami manj spremljenih režiserjev - začetnikov pri starejših režiserjih, ali določene povedano: režiserji - začetniki naj bi prisostvovali režijam starejših kolegov. Tudi posveti režiserjev po občinah bi nedvomno ugodno vplivali na delo dramskih sekcij in izravnali prenekaterje režijske probleme.

Vsega upoštevanja je vredna tudi zamisel, da bi z vsakokratnim festivalom dramske dejavnosti dvignili zanimanje za delo v dramskih sekcijah naših prosvetnih društev.

za

## NA JESENICAH

V četrtek zvečer je bilo na podobu dramskega sveta OS Svobod v prosvetnih društev na Jesenicah posvetovanje predsednikov, tajnikov in režiserjev prosvetnih društev v Svobod na področju jeseniške občine, ki so se ga poleg predstavnikov okrajnega Sveta Svobod udeležili tudi režiser Drame France Jamnik in predstavnik Zvezne Svobodov Tomše. V sproščeni razpravi so navzoči prišli na dan s problemi, ki jih tarejo in med katrermi sodi brez dvoma na prvo mesto upadanje zanimanja za igralsko dejavnost ter pomanjkanje režiserjev-amaterjev, na drugo pa zavlačevanje okrog ustanovitve Prosvetnega servisa na Jesenicah, ki praktično že dela, potrebuje pa še formalno potrditev ObLO. O koristnih sklepih, spretjetih na tem posvetovanju, bodo razpravljali delegati na bližnji občinski konferenci Svobod in prosvetnih društev na Hrušici. J. S.

## V ŽIREH

Nehote sem pomisli na naslov knjige »Ne živi se samo od kruha« enostransko in specifično kritiziranega sodobnega mladega sovjetskega avtorja, ko sem kot član dramskega sveta Svetova Svobod in prosvetnih društev okraja Kranj sodeloval na posvetovanju, ki ga je organiziral Svet Svobod z namenom, da se seznaní z delom prosvetnih društev. V občini Žiri in v Gorenji vasi posvetovanje dramskih delavec v predsednikov društev zaradi deloma objektivnih težav ni bilo obiskano, kar je bila želja okrajnega društva.

Posebne težke pogoje za kulturno prosvetno delo najdemo v občini Žiri. Tam deluje samo eno društvo, in še to edino, zradi slabega odnosa gospodarskih organizacij sploh nima prostora za vaje, celo ne za sestanke društva, kaj šele za eventualno individualno delo pri studiranju posameznih vlog. Tovarna »Alpina« je odpovedala sobo (biblioteko), kaj da bi kulturno prosvetno delo bila osebna zadeva članov »Svobode« ne pa kulturna potreba delavcev in prebivalcev občine sploh. Večina dvorana in oder stojita nedokončana, ker primanjkuje materialnih sredstev. Letos je bilo v ta namen odobreno še pet milijonov, vendar to še vedno ne bo dovolj, da bi se ta izredno potrebna kulturna tribuna in žarišče sodobne misli dokončala in tako omogočil razmah kulturno prosvetne in politične dejavnosti.

Dom Partizana je štiri dneve v tednu zaseden za telovadne vaje; ob sobotah in nedeljah so kino predstave, kar je popolnoma paraliziralo delo »Svobode«. V občini Gorenja vas je situacija nekoliko boljša, vendar morajo tudi tam posamezna društva delati v učilnicah osnovnih šol. Po vajih pa je treba takoj

kulise zopet podpreti in odstraniti, da bi se zjutraj lahko odvijal pouk.

Tajnik SS in PDO Kranj je informiral člane o načrtih reprebiškega in okrajnega odbora sveta Svobod glede strokovne in materialne pomoči, o tečajih in servisni službi, ki naj bi bolj smotorno in dinamično pomagali kulturni prosvetni dejavnosti, še posebej v takšnih pogojih kot so v Poljanski dolini, odkoder je obisk vsake predstave ali predavanja združen z velikimi potni stroški in navadno tudi z izgubo delovnega časa.

Zato bi bilo nujno potrebno, da bi vsi merodajni forumi, posebej pa še gospodarske organizacije, močnejše tovarne, nudile večjo moralno in materialno pomoč. Mislim, da ni potrebno do kazovati, da je kulturno prosvetno delo zelo pomemben činitelj v življenju človeka - da kino predstave s pogostokrat idejno zelo šibkimi sporedi, zelo malo prispevajo h kulturni vzgoji in zabavi delovnega človeka.

Ne bi smeli dovoliti, da postaneta kino in gostilna edini center, kjer naj se nač človeka družabno izživlja. Naš naslov vsebuje elementarno resnico, ki jo je treba gojiti in ji posvetiti konstantno pozornost.

fid

## Kulturno društvo »Partizan Leon«

## v Bohinjski Beli se lepo razvija

Kulturno društvo »Partizan Leon« je na sestanku 6. t. m. nazorno ilustriralo vsestransko dejavnost in težkoče, ki jih imajo v društvu. Iz poročila je razvidno, da je najbolj delavnina dramske skupine, ki s svojimi predstavami nudi prebivalstvu v razvedrilu prenekateri kulturno-zabavni večer.

V pretekli sezoni je dramska skupina, ki šteje nad 70 članov, naštudirala kar 10 iger in skečev, razen tega pa dostojno pravila programe za vse pomembnejše državne praznike. V društvo so pritegnili tudi lepo

štivo tamkajšnje mladine. Poleg kulturnega dela je mladina v pretekli sezoni s prostovoljnem delom pomagala pri adaptaciji doma, ki je tudi dobil ime Mladinski dom. Novo preurejeni Mladinski dom ustrezata kraju in številu prebivalstva. Klub živahni dejavnosti pa niso pozabili sklepa Kongresa Zvezde Svobod in prosvetnih društev za pridobivanje novega članstva. V zadnjem času so vključili v društvo nad 30 novih članov, ustanovili bodo novo tamburaško sekcijo, ki naj obogati pestrost predstav.

Polet, razvoj in napredek, kakršen se kaže v Bohinjski Beli,

je mogoč samo v vasi, ki je enota in v kaj hoče. F. S.

**AKAD. SLIKAR  
DANILO FUGGER  
RAZSTAVLJA V KRAJU**



Daniil Fugger: DEČEK Z RUTO (olje)

## ZAPISek OB GOSTOVANJU

## Operne šole v Kranju

Gojenci Operne šole iz Ljubljane so si s svojim lanskim opernim večerom v Kranju pridobili med tukajšnjim koncertnim občinstvom nemalo simpatij. Zato tudi živahnno zanimanje za tokratno gostovanje ni bilo zgolj naključje. Dvorana je bila dobro zasedena, program posrečeno izbran, interpretacija več kot zavdovljiva — skratka, občutja nastopajočih in publike so zabeležila ta večer lepo dživjetje.

Tudi to pot je program posegel v zakladnico najpopularnejše domače in tuje operne literature. Izvajano je bilo III. in IV. dejanje iz Puccinijeve opere La Boheme, III. slika iz opere Čajkovskega Evgenij Onjegin in III. dejanje iz opere Marjana Kožine Ekvinkcij.

cenzent, ki bi moral oceniti glasovni material in pevsko in igralsko interpretacijo nastopajočih, bi se brčas znašel v nemajhni zadregi. Težko in odgovorno nalogu bi si nameč zadal, če bi hotel oboje z nekaj besedami objektivno oceniti. Vsekakor pa sta to pot po pevski in igralski plati presenetili sopranistka Stevka Čalovska in mezosopranistka Irena Oblakova.

V operi La Boheme so peli:

Stevka Čalovska, Zdenka Gojlevšček, Ljudmila Siljan, Branislava Žiger, Peter Bedjanič, Jože Stabej in Samo Vremščak.

V Evgeniju Onjeginu sta nastopili Irena Oblak in Dolores Budal, v Ekvinkciju pa Milka Ekvimova in Branko Žiger. Glasbeni vodja večera je bil prof. Ciril

Černec.

Dom Partizana je štiri dneve v tednu zaseden za telovadne vaje; ob sobotah in nedeljah so kino predstave, kar je popolnoma paraliziralo delo »Svobode«.

V občini Gorenja vas je situacija nekoliko boljša, vendar morajo tudi tam posamezna društva delati v učilnicah osnovnih šol. Po vajih pa je treba takoj

## Literarno-glasbeni večer kranjskih dijakov

Literarno-glasbeni večeri so bili med dijaki že od nekdaj zelo priljubljena oblika izvenšolskega udejstvovanja. To staro resnico je potrdil tudi četrtekov večer (10. april) mladih literatov in glasbenikov na I. gimnaziji v Kranju, ki je sicer napravil bolj vtič šolske produkcije, kakor pa dijaške predstave. To dejstvo pa le govori, da so se izvajalci zelo potrudili. Program je bil dokaj pester. Mladi recitatorji so nam najprej predstavili tri naše pesnike — Smita, Koviča in Bordona, nato pa se domače ustvarjalce — profesorja Klančnika in nekatere dijake.

V glasbenem delu se nam je predstavil močno razglašen klapir. Ljudje, ki so imeli na skrbi organizacijo večera, zaslužijo vso grajo. Mladi glasbeniki so pokazali dobršno mero talenta in le škoda je, da so njihova izvajanja tako žalostno in smešno izvenela na razglašenih strnah razmajanega klapirja. Prof. Perovškova se je pri tretji točki sicer opravila, vendar to ne more zabrisati slabega vtiča pri poslušalcih. Za vstopnilo 20 dinarjev, ki je za dijakov žep razmeroma visoka, bi pričakovali vsaj tehnično brezhibno izvedbo. m-č



Prizor iz III slike opere Čajkovskega »Evgenij Onjegin«: Tatjana (Irena Oblakova) in stara služabnica (Dolores Budal)

Operni večer je bil še posebno impresiven zavojlo vizuelnega učinka, ki so ga dosegli kostumi in maskirani pevci ter ustrezna scena.

Vtisi s tega večera so pri kranjskem koncertnem občinstvu zapustili še nekaj — nameč željo, da ta nastop mladih govorov ne bi bila zadužna tovrstna prireditve v Kranju. Tukajšnja koncertna poslovalnica obljudila naslednje gostovanje operne šole v Kranju za letošnjo jesen.

S.

Včasih se zgodi, da za nekatero ustanove ljudje na pristojnih mestih ne najdejo prave cene in odnosova; seveda so potem take kulturne institucije odvisne od dejavnosti in volje posameznika.

O tem sem razmišljala, ko sem se vzpenjal po stopnicah stare radovljiske graščine in iskal puščico, ki bi mi pokazala pot do sobe, kjer domuje knjižnica. Tamkaj sem našel knjižničarko Lojzko Horvatovo, s katero sva se domenila za kratek pomemek o stanju in problematiki knjižnice v Radovljici. Takoj sem napeljal razgovor na njeno delo ter jo vprašal, kaj pomeni kup knjig, ki jih ima na mizi.

Te knjige so tukaj zato, da si jih bralec ogleda in izbere,« mi je pojasnila.

»No, saj,« sem pomisli. »Po vseh knjižnicah imajo navadno najbolj brane knjige pustiti na ogled obiskovalcem.«

Medtem ko sem se razgledoval po tesnem prostoru, sem povprašal:

»Kako dolgo ste že knjižničarka?«

»Dobro leto, od februarja 1957.« Potem je nadaljevala.

»Knjižnica sodi v delavno področje Prosvetnega društva A. T. Linhart. Ustanovljena je bila

1946. leta. Od ustanovitve je vedel, želel sem natanko počasnilo.

Prestilala je neke papirje in nadaljevala:

»Sedaj imamo 2467 knjig. V začetku leta 1958 je bilo vpisanih 642 bralcev, od teh se jih je samo leta 1957 vpisalo 128, januarja in februarja letos pa se jih je prijavilo še 58, tako da trenutno vpisanih članov 700.«

Videl sem, da si prizadeva v nekem redu nanizati podatke, zato sem jo pustil, da je sproščeno pripovedovala.

»Mladinskih knjig je 564, kar je odločno premalo glede na to, da je bralska vremena naše mlađine velika. In še to: imamo samo knjige v slovenščini, zelo pogrešno dela v srbohrvatskem jeziku, kajti v poletnih mesecih obišče Radovljico mnogo letovičarjev s srbohrvatskega jezika, kajti v delavni prostoru? Za domače obiskovalce že gre, ker poznajo razmere.«

»Kako to, da ne nabavite knjig?« Vzroke za to sem sicer

## film, ki jih gledamo

NEVŠEČNOSTI  
S HARRYJEM

V zadnjem desetletju je zabeležila dramatika vrsto smerih odrških in dramaturških prijemov, iz česar se je med drugim dokončno izobilovala »mystery comedy«. To je posebna vrst komedije, ali nekakšna parodijska na kriminalne zgodbe. Ena izmed posebnosti tega prijema je v tem, da še bolj grozljivi dogodki zgodbe zadobe bolj ali manj prepričljiv prizvod komičnosti, dasiravno igralci niso karikirani. »Mystery comedy« si lahko privošči tudi najbolj nemogoče komične situacije, spriči kateri bi stereotipne kriminalke zvadene ali pa bi padle na raven najneokusnejše filmske plaže. V to vrst dramaturgije sodi tudi kriminalna komedija »Arzen in stare čipke«, ki smo jo pred nekaj leti gledali tudi v odru Prešernovega gledališča v Kranju.

V zvrst »mystery comedy« sodi tudi ameriški barvni film, ki je močno podoben ameriškemu filmu Dirkči, katerega smo pred nedavnim gledali v Kranju. Medtem ko je namen prvega filma osvetliti življenje Dirkčev, zlasti pa avtomobilske dirke, je film »Smart na cesti« poglobljen z zgodbo, ki priopoveduje o nelojalni konkurenči med dvema tovarnami avtomobilov; le-ti se v borbi za prestiž poslužuje tudi gospodarske špione, ki se pogosto stopnjuje do najbolj nečloveških oblik. Dirke avtomobilov, ki so že same na sebi dovolj razburljive, zaostri scenarist s pričami, v katerih doseže zgodbe kulminacijo in razplet. Film je kot celota zelo spremno grajen in je v zvrsti putolovskih zgodb vreden pozornosti.</p

# državni pomenek

## Pomenek v čakalnici

V čakalnici ginekološke ambulante so se tri žene tih pogovarjale. Najbolj zaskrbljena je bila najmlajša. S strahom se je ozirala na vrata, za katerimi je komisija za abortuse. Eno uro pozneje je odločala tudi o njeni nosečnosti.

»Doma še ničesar ne vedo,« je povedovala. »Fant je odšel k vojakom in tako sem ostala v najbolj težkem položaju sama. Pisal mi je, naj se odločim za splav, ker ga še dve leti ne bo nazaj. Jaz sem si po nasvetu svoje poročene prijateljice izbrala tole pot. Kje naj dobim 10.000 dinarjev, kolikor zahteva neki zdravnik za to v privatni ordinaciji,« je razlagala.

Sosedna je bila že četrти noseča. Povedala je, da se z možem slabo razume, ker je vdan pijači in mu je življenje družine deveta briga. Zaradi tega bi rada preprečila rojstvo še enega otroka.

## MODA



Dva prikupna oprijeti kostima za spomladanske dni

## KOZMETIKA

### KOŽA NA ROKAH

Ce roke zelo pogosto umivamo, nam alkalično milo raztopi preveč kožne maščobe. Zato je priporočljivo, da si roke — seveda suhe — po umivanju namažemo s kako kožno krema, z valzinom, lanolinom in podobnim. Kdor posebno skrbri za nego rok, si jih bo pred uporabo kreme nakavasil z limoninim sokom ali z mešanico kisa in vinske kislino (vsakega polovico). Kisla kožna površina nemogoča raznim bakterijam in plesnim, da bi se naselile na koži in povzročile gnjenje oziroma kožno plesnovo. Priporočljivo je, da osebe, ki si v poklicu pogosto močijo roke, po umivanju uporabljajo kakšno lahko kislo mazilo, n. pr. 1% boravulin.

### Praktični nasveti

#### KAKO ODSTRANIMO LEŠK IZ TKANINE

Ako se nam volnene tkanine svetijo, odstranimo lešk iz njih tako, da svetlo mesto zravnamo po mizi, pokriti s prtom ali rjavo za likanje, ga prekrnjemo s sukneno krpo, čez katero pogremo še mokro, in likamo z zelo vročim likalnikom. Para, ki pri tem nastaja, odstranjuje lešk. Včasih zadostuje, da tako mesto samo prelikamo s krpo, namerno v okisani vodi.

### SIRKOVE METLE

Nove metle pred uporabo poparimo, da so bolj elastične in trpežnejše. Poparjene pustimo 10 minut. V krop deinem nekaj galuna. Metlo nato dobro otresemo, na ročaj privežemo vrvico in jo obesimo. Metla dalj časa traja, če jo po uporabi vedno izperemo v hladni vodi, otresemo in obesimo; če jo našlimo, se upogne in lomi.

**Omel in metel** ne postavljam na tla, temveč naj vise na žeblju, da se ne kvari njih oblika. Umazane operemo v milnici, po pranju držame odrgnejo in splaknemo.

**Tehnike se kvarijo**, če pustimo na njih uteči.

**Ped milo** damo v skledico leseno poličko. Ta vpija vodo in milo se ne manjša.

**Premajhen zamašek** ovijemo nekajkrat s svilenim papirjem, omočenim v beljaku.



Obleka v črna - belem vzorcu po okusu nove pomladanske mode

Tretja žena je molče poslušala povedovanje ostalih dveh. Svojo zgodbod je povedala samo zdravnikom. Beseda so ji šle s težavo z jezikoma, toda ko je začutila, da je naletela na razumevanje, se je opogumila. Povedala je, da dela na kmetiji že vrsto let in da ima eno nezakonsko hčer v reji. Zanosi je z gospodarjem, to pa je nerodna zadava. Gospodar je namreč poročen, ima družino in že vnaprej ji je povedal, da očetovstva ne bo priznal, naj si torej pomaga kakorkoli hoče. Tudi ona si otroka ne želi, saj ne ve kam z njim. Sorodnikov nima, da bi ga vzeli ksebi, sama pa mu tudi ne more nuditi primernega stanovanja in oskrbe. V službi želi ostati na kmetiji še vnaprej, ker je kmečkih del vajena, vsega drugega pa bi se moralna šele priučiti. Zdravniška komisija je v njenem primeru težko odločala. Končno je med člani prevladalo mnenje, da so vzroki, ki jih je omenjena žena navedla, vredni spoznanja. Zato so ji odobrili splošno sklenila.

Najmlajše, najbolj dolgo ni bilo nuj. Komisija je zagovarjala mnenje, da pri njej abortus ni priporočljiv. Dekle je takšno odločitev komisije sprejela z jokom. Razložili so ji, da ima prekinitev prve nosečnosti lahko neprijetne posledice, če tudi je opravljena pod strokovnim vodstvom v zdravstvenem zavodu. Končno se je le potolažila in izjavila, da ne želi biti vse življenje nesrečna. Eden od zdravnikov ji je svetoval, naj se oglasti v posvetovalnici za žene, da se bo v prihodnje lahko izognila nezaželeni nosečnosti. Ubogala ga je in je čez nekaj dni res odšla tja, kjer je prvič slišala o moderni kontracepciji.

»Moja hčerka bo takšne stvari zvezela pravčasno,« je tedaj v mislih odločno sklenila.

Prejšnji teden so v Šenčurju zaključili že tretji tečaj, ki so ga priredili v okviru delavsko-prosvetnega društva »Svoboda«. Oktobra so pričeli dva tečaja za ročna dela, in sicer tečaj za dekleta in gospodinje, ki je trajal nekaj več kot mesec dni. V tem tečaju je bilo 27 tečajnic, v glavnem delavskih dekle. Tu je tudi tečaj, ki je vodila tov. Erzinova.

Na teh tečajih pa niso skrbeli samo za strokovno usposabljanje tečajnic, ampak



## Na Jesenicah: „Počakajte do poletja!“

Na Jesenicah v soboto ali katerikoli delavnik ob desetih dopoldne:

Cakam, da pride na vrsto v mlekarji. Mleka je sicer že zmanjšalo, zato vprašam za jogurt.

»Tega pa zdaj pozimi ne morete dobiti,« je vlijudno pojasnila prodajalka.

»Kaj pa skuto, imate?«

»Ne, tudi te nimamo. Zelo poredko jo dobimo. Vzemite maslo, to je popolnoma svežel!«

»Drugič!« sem odgovorila in odšla po srečo na trg.

Jogurta in skute tudi tam niso imeli. Več kot štirinajst dni sem vsak dan spraševala za tani dve stvari, vendar vsakokrat zamen.

Tudi v delikatesnih trgovinah nimam sreče. Z ementskim sirom mi zlepne morejo postrči. Nanj čakamo že več tednov. Upam, da ga bodo dobili vsaj do poletja — morda tudi kaj dobre šunke zraven.

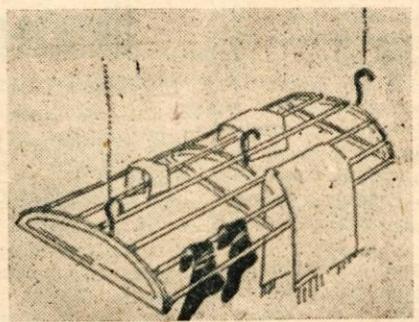
Kdo neki je kriv za tako pomanjkljivost?

vo preskrbo industrijskih Jesenic? Nekateri trdijo, da je tako zato, ker ni še tržnice. Vprašujemo se, kaj bodo v tej sploh prodajali, če jim želje številnih potrošnikov sploh ne bodo mar?

J.

## Sušenje drobnega perila

Sušenje malega perila nam dela v zimskem času vsak dan preglavice. Vedno znova se sprašujemo, kje najti primerno toploto mesto v stanovanju za številne rokavice in žabice, ki so posebno v deževnih dneh vsak dan znova mokre in jih mora skrbna mamica posušiti do naslednjega dne. Tudi sušenje manjših kosov



perila za odrasle zahteva prostor v stanovanju, kajti v sušilnici na podstrešju, na odpretem balkonu ali zunaj na prostem traja predolgo zlasti v megleh mesecih. Priložena skica kaže malo sušilno napravo, ki si jo zlahka napravimo sami. Zanjo potrebujemo troje obešalnikov, po možnosti takih s spodnjo prečno letvico, ki okrepi vezavo. Dalje potrebujemo nekaj žebeljev, dva kovinska obrčka na vijakih, nekaj metrov močne vrvice in šest približno meter dolgih leseni letvic, ki jih najdemo v butaricah mehkih drv za podkurenje. Lesene letvice zgladimo s smirkovim papirjem. Tako se izognemo nevarnosti, da bi se vlakna perila zatikalna ob lesene vperi. Montaža je pravzaprav najjasneje razvidna s same slike.

**STEVILČNICA**

1.	8	1	19	3	13	1					
2.	4	12	3	16	5						
3.	8	6	3	9	7	4	9	3	6	1	9
4.	6	1	13	3	16	12	10	2	11	1	
5.	4	3	6	7	5	2	5	1			
6.	20	8	2	6	2	9	2	22	7	15	
7.	15	1	11	1	4	12	2	5			
8.	10	1	14	9	1						
9.	17	3	14	2	5	10					
10.	1	4	1	13	7	15	2	10	1		
11.	8	1	11	2	18	2	4				
12.	8	2	4	2	6	1	5	10	7		
13.	8	12	7	14	1	5	3	16			
14.	8	3	9	7	5	11	1				
15.	21	6	9	2	4	1	6	2	10	1	

Besede pomenijo: 1. poseben tip svetišča v obliki stolpa,

2. šaljivež, burkež, 3. pokroviteljstvo, vrsta politične pod-

rejenosti, 4. mesto na Gorenjskem, 5. glavni organ rastline,

6. verovanje v duhove, 7. tarantela, majhen kuščar dolg

do 18 cm, 8. vrsta ladje, 9. izletniški kraj na Gorenjskem,

Takšne gneče je bila pri štedilniku, ko so pekli dunajske rezke. Mlade so in veseli, zato je imel Francelj precej opravka, preden jih je umiril. Posebno razposajena je bila Cilka, ki so ji tovarišice zaradi njene vitke linije izbrale nadimek »Slovenjakost« ...

ki sta trajala do začetka marca. V oben tečajih je bilo okrog 50 tečajnic, med pionirji pa so bili celo 4 dečki. Oba tečajja je samostojno vodila tovarišica Pepca Erzinova. Ko se je končal tečaj ročnih del, so pričeli s kuhskim tečajem za de-

je tov. Erzinova, ki hrati vodi dramsko sekcijo »Svoboda«, pritegnila tečajnice h kulturno-prosvetnemu delu. Tako so tečajnice pripravile program, s katerim so gostovale tudi v Kokrici, Naklem, Visokem in Velesovem. Na ta način opravlja »Svoboda« zelo koristno izobraževalno in kulturno-prosvetno delo med Šenčurjani. S takim delom pa so tudi pritegnili izredno veliko mladine v »Svobodo«, saj se je letošnjo zimo prijavilo samo v dramsko sekcijo »Svoboda« okrog 40 mladincov v mladink. Precej zasluge za tako uspešno delo »Svobode« ima tudi njen predsednik tov. Maks Erzin.

Začeto delo pa s prihodom pomladni ne bo zamrlo. Dekleta se že zanimajo za nov tečaj.

»Vse so z velikim veseljem sodelovale v tečajih. Sedem mesecev smo bile skupe in sedaj mi bo kar dolgčas po njih. Toda to ne bo trajalo dolgo, saj dekleta že sedaj sprašujejo, kdaj bomo pričele z jesenskimi tečaji in se nanje že sedaj pripravljajo,« pravi tov. Erzinova.

-iv

## RECEPTI

### JEDILNIK

#### Goveja juha z zdrobovimi cmoki

#### Idrijski žlikrofi

#### Vodni biskvit — kompot

Juha: 1/2 kg govedine, sol, voda, korenje, čebula, paradižnik, zelena, peteršilja, 1 ajcje, 5 dkg masti, 4 dkg drobtin.

Zdrobovi cmoki: 6 dkg maščobe, 2 ajcje, 11 dkg zdroba. Umešamo maščobo dodamo ajcje in nazadnje še zdrob. Lahko počiva 1 uro ali pa takoj zakuhati.

Idrijski žlikrofi: 40 dkg moke, 2 ajcje, nekoliko vode, 1/2 kg krompirja, 15 dkg prekajene svinine, 4 dkg masti, 5 dkg čebule, ščep majorona, popra, pest zelenega peteršilja, 1 ajcje, 5 dkg masti, 4 dkg drobtin.

Napravi rezančevno testo, pusti da počiva, vmes napravi nadev: Na masti prepravi čebulo, faširano svinjsko meso ali prekajeno svinino, dodaj makin, poper, zeleni peteršilj. Vse to stresi h kuhanemu pretlačenemu krompirju in z rökami oblikuj kroglice ter jih devaj na razvaljano testo. Primerno oblikuj, pomaži ob straneh z beljakom in stisni, lahko obrežeš s koleškom. Kuhaš v vremenu kropu 10 minut. Odcedi, polij z mlačno vodo in stresi na prepravljeno drobtino.

Vodni biskvit: 3 ajcje, 6 žlic vode, 14 dkg sladkorja, 10 dkg moke, limonina lupina. Stepi beljake s tremi žlicami vode v trd sneg. Nato primešamo izmenoma po nekaj mokre, sladkorja, rumenjake in ostalo vodo. Spečemo v biskvitnem modelu in potrosimo s sladkorjem.

Kompot: pol kg slivin, 15 dkg sladkorja, limonina lupina.

## Za krajše večerne urice

10. visoka šola, 11. Tihi ocean, 12. presajenje mladih sadik, 13. ustanovitelj prve marksistične skupine »Osvobojenje dela« v Rusiji, 14. zmožnost, sposobnost, notranja sila, 15. alergičen pojaz z izboljšimi srbečimi krogli po koži.

Ob pravilni rešitvi bodo tretje in pete črke, brane navpično, dale priimka znanih ameriških dramatikov in njuno dramatizacijo drame, v zadnjem času zelo popularnega odrskoga dela, ki jo je pred kratkim uprizorila v Kranju tudi »Svoboda« iz Stražišča.

K članku: „Težave jeseniškega zdravstva“

# Poglejmo še drugo plat

Članek, ki ga danes objavljamo, ni odgovor na »Težave jeseniškega zdravstva« v prejšnji ponedeljkovi številki. Kar je bilo tam napisane — to so pač pogledi na problem z ene strani. Vendar je prav, če medaljo obrnemo in vidimo, kakšna je še na drugi strani. Z očkiti na račun upravnega odbora ZD in Sveta za zdravstvo pri ObLO Jesenice se bosta moralna pač ta dva organa sama spopasti na svojih sejah. Morda pa ne bo odveč, če s tem v zvezi citiramo izvleček iz zapisnika IX. seje UO ZD z dne 13. marca 1958: »Svetu za zdravstvo pri ObLO naj se predlaga, da se povabi na seje sveta tudi upravnika ZD in to v primerih, kadar se obravnava zdravstvena problematika oziroma problematika ZD. Prav tako se na sejo ZD povabi zastopnika Sveta za zdravstvo.« K temu lahko pripomnimo, da je sklep — vsaj za UO ZD — postal le na papirju. Kaže pa, da se je UO ZD živo zavedal svojega težavnega položaja in svoje nemoči spričo dejstva, da med obema organoma družbenega upravljanja v zdravstvu v jeseni

In zdravnikom nič kaj dosti lepše ne kaže, kajti število pregledov nenehno raste. V dveh letih, od 1. 1955, se je dvignilo kar za 24.000! Vsaj za tri nove zdravnike, ki jih pa nikjer ni Se tisti, ki so, ne dobe stanovanja; tolažiti se morajo le z meglemimi oblubami. Ali je potem kaj čudnega, če mlad zdravnik, ki se že lep čas zadovoljuje s hotelsko sobo in čaka na stanovanje za ženo in otroka, sili proč? Na vse intervencije upravnika ZD in predsednika UO tov. Ivana Bizjaka je odgovor vedno enak: »Tudi nanje mislimo!« Kaj ni samo »misiliti na koga« v tem primeru premalo?

## SKRB ZA BOLNIKA

Koliko je upravi ZD do tega, da bi bolnik občutil zdravniško skrb za njegovo zdravje, kaže že število hišnih obiskov. In dr. Kržan je napovedal, da bo to število neprestano raslo, kajti za pacienta in ZD je ugodnejše, če se bolnik lahko zdravi doma. Brez dvoma pa bodo vsi, ki potrebujejo zdravniško pomoč, veseli no-

Veranda  
nove  
bolnišnice  
na Jesenicah



niški občini ni kontakta. Nekaterim članom UO ZD se zdi nedopustna napaka, da med obema organoma ni živil stikov in se morata oba spopadati s problemi le na podlagi papirne statistike. Stare načrte za novi zdravstveni dom pa naj kar poiščejo v arhivih na ObLO in na okraju; na obe strani je upravnik ZD oddal po dva izvoda.

— Morda zlepa ne bomo našli tako lepe prilike, kadar je nastala zdaj z osvetlitvijo vseh problemov, da bi se sestala na skupni seji Svet za zdravstvo in upravni odbor zdravstvenega doma, ki bi skupaj z odgovornimi občinskim možni na ta način lahko najlaže našla pot iz zagate. Otožbe na ločenih sejah na račun kogarkoli bi zadevale v prazno. Čir je tu in je dozorel, treba ga je prezeti. Vendar prezeti tako, da bo bolnik ozdravel, ne pa zapadel v apatijo. —

Ko smo že videli, v čem zdravstvo v jeseniški občini še, poglejmo še, kaj je bilo storjenega!

Te dni je upravnik Zdravstvenega doma Jesenice dr. Bartol Kržan predložil članom upravnega odbora poročilo o delu ZD v letu 1957. Številke, o katerih je tako skromno govoril, pa so tako fantastične, da laika spravijo ne le v začudenje, ampak ga pripravijo do tega, da začne skoraj občudovati — ne več požrtvovalnost, temveč pravo garanje naših zdravnikov in zdravstvenega osebja sploh.

## VEČ KOT PET PREGLEDOV NA PREBIVALCA

V petih splošnih ambulantah, v obrtni ambulanti bolnic na Jesenicah ter v sedmih specialističnih ambulantah Zdravstvenega doma na Jesenicah je bilo v letu 1957 opravljeno skupaj 84363 zdravniških pregledov. Če temu prištejemo še 35127 pregledov v obrtni ambulanti Zelezarne ter 10782 obiskov na domu, dobimo skupno številko 130272 pregledov. To je toliko, kot če bi vsakega prebivalca v jeseniški občini skoraj šestkrat pregledali. Seveda so med posameznimi ambulantami občutne razlike. Najidealnejše stanje je brez dvoma v splošni ambulanti v Kranjski gori, kjer so ob povprečju treh pregledih na uru lahko zadovoljni zdravnik in bolnik; hudo pa je, kadar mora zdravnik pregledati v eni uri kar 13 pacientov, kakor jih je moral v I. splošni ambulanti dr. Viktor Marčič.

## Zakaj na Jesenicah ni prest

Na članek v našem listu z dne 4. aprila t. l. »Ali za Jeseničane ni prest?« smo prejeli od Pekarne Jesenice naslednje pojasnilo:

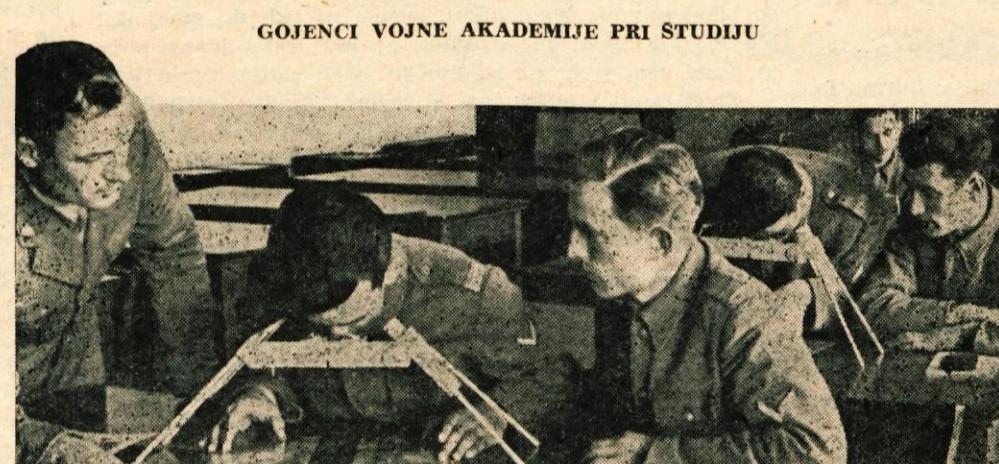
»Naše podjetje je v resnici peklo v svojem obratu na Cesti Bratstva in enotnosti preste, kakor to dela običajno vsako zimo in prenehena s peko tega prizvoda sleherno spomlad, ko nastopijo toplejši dnevi. Zakaj? Le strokovnjaku iz naše stroke je morda znan ves prizvodni postopek tega peciva, kajti gre za preste, ki se pred peko kuha in ne za navadne preste, kakršne je moč delati iz običajnega kvašenega testa. Tako zvane »kuhanje preste«, po katerih se toži našim potrošnikom, je moč delati samo v skrajno hladnih dneh, to je pozimi, ker mora testo, oziroma izoblikovana presta, predno se da v kuhu in peko, dobesedno zmrzniti, kajti le tako obdrži pravilno gladko obliko in svojstveni okus. Ker naše podjetje nima primernih zmrzovališč (hladilnih komor), more dati izdelek na trg le v času, ko mu narava sama pripomore, to je v zimskem času. Peka tega izdelka v poletnem času brez hladilnih naprav pa je le težko izvedljiva in našemu podjetju zaradi naraščajočih potreb po kruhu, ki se pojavlja vsako pomlad in vse poletje tudi zaradi premajhnih kapacitet ne more, ker bi v tem primeru ne mogli zadostiti potrebam potrošnikov s kruhom, kar pa je seveda mnogo večjše. Toliko v pojasnilu pisu omenjenega članka, kakor tudi vsem ostalim reflektantom na pecivo te vrste.«

# Biti oficir Titove armade - ponos državljan

Razvoj naše armade je dosegel v trinajstih letih mirne graditve tolikšen napredok tudi na tehničnem področju, da je za nadaljnji razvoj potreben kader s solidno splošno izobrazbo, ki bo kos spremljati vojno strokovno znanje, kajti sodobna tehnika preseneča dan za danem z novimi izumi. Prav zato se postavlja vprašanje ponujanja armade s kadrom, ki bo kos sodobni tehniki. Prav zato se bodo mladinci lahko tudi letos udeležili konkurza za sprejem v vojne akademije in šole, in sicer: v vojno akademijo, letalsko akademijo, letalsko - tehniško, vojno - pomorsko, pomorsko - tehniško, tehniško akademijo za zvezne, vojnотehniško akademijo, intendantosko akademijo in šolo za oficirje sanitete.

predujejo po predpisih uredbe o vojnih osebah. Vsak gojenec ima tudi pravico do 30-dnevnega neprekinitnega dopusta in 10-dnevnega semestralnega dopusta na leto. Gojenec ima za oba dopusta tudi pravico do brezplačne vozne karte. Po končanem šolanju dobi novo izvoljeni oficir 150.000 dinarjev za nakup uniforme in civilne oblike.

Po končanem šolanju morajo gojeni ostati v aktivni službi JLA najmanj dvakrat toliko, kolikor je trajalo šolanje, razen v tehnično-letalski akademiji, vojnopolomarski strojni akademiji, vojno-tehniški akademiji in tehnički akademiji za zvezne, kjer morajo gojeni službovati trikrat toliko, kolikor je trajalo šolanje. Po kon-



Gojeni, ki nameravajo konkurirati za sprejem v eno izmed teh akademij, morajo biti zdravi in sposobni za vojaško službo, ne smejo biti v sodni preiskavi, ne smejo imeti omejenih državljanških pravic in ne smejo biti oženjeni. Posebni pogoji pa določajo, da morajo še v tem šolskem letu končati 8. razred gimnazije ali sorodne šole. Za oficirje sanitete zadošča le 6 razredov gimnazije. Kandidati ne smejo biti starejši od 22 let, razen za letalsko - tehniško akademijo, vojno-pomorsko akademijo in tehniško akademijo za zvezne, kjer so lahko gojeni starejši od 23 let. Gojeni, ki nameravajo konkurirati za sanitetsko-oficirsko šolo, ne smejo presegati 19. leta starosti. Vse akademije trajajo 3 leta, razen oficirske šole, ki traja 4 leta.

Pravice in dolžnosti gojencev so predpisane z uredbami in pravili. Gojeni imajo pravico do brezplačnega zdravljenja, dalje prejemajo denarne dodatke in na-

čanem šolanju je gojenec priznana visokošolska izobražba.

Kandidati, ki obiskujejo trenutno 7. ali 8. razred gimnazije ali ustrezne razrede strokovnih šol, imajo pravico do štipendije v višini od 4 do 6000 dinarjev mesечно. Gojeni prejemajo štipendije tudi med počitnimi.

Pravico do štipendije imajo tudi študentje naslednjih fakultet: strojne, elektrotehnične (oddelek za elektrokomunikacije), tehničke (za kemijsko tehnički oddelek), gradbene, arhitektonске, medicinske, stomatološke in farmacevtske fakultete.

Vojniški štipendisti so dolžni, da v predpisih rokih polagajo izpite in da v predpisem roku končajo s študijem. Po končani šoli za rezervne oficirje morajo ostati v službi JLA v skladu s predpisi.

## KAMEN spotike

### TRI LETA ISTA SLIKA

Slika prikazuje pogorišče stare, majhne stanovanjske hiše v Britofu pri Predosljah, ki je pogorela že pred tremi leti. Zobča je uničil še zidove, tako da so danes na tem mestu le še obrisi nekdanje stavbe. Sprašu-

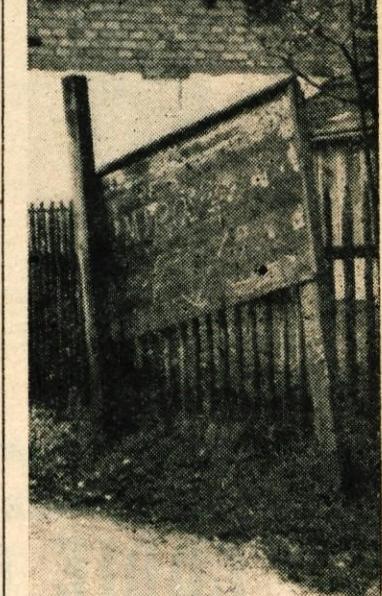


jemo se, zakaj se razvaline ne odstranijo, da kvarijo lice okolice in kratijo pregleđnost ceste, saj stojijo na robu cestišča, ki je na tem mestu v nepreglednem zavoju in mnogo preozko za vedno večji promet.

-an

### KOMU JE NAMENJENA

Stevilni izletniki, ki jih ob lepih dnevnih zvabita Smarjetna in Jošt, se često zgražajo nad neredom ob poti, ki pelje pod Gašteške klance na Kalvarijo v Kranju. Raznih odpadkov, papirja, cunja, starih konzervnih škatel je kot na smetišču. Izletniki se zato upravičeno sprašu-



jejo, ali prebivalci Kalvarije res nimajo smisla za lep izgled svoje okolice. Vsekakor pa to mnenje potencira zlasti še oglasnina deska, ki jo kaže slika in ki jo vsakdo takoj vidi, ko ga priprelige pot na vrh klanca v samo naselje Kalvarije.

Podobnih primerov je sicer po vsej Gorenjski precej, čeprav so nadvse nezaželeni, saj kažejo le na malomarnost.

### V LESCAH

#### ŠE NI VOZNEGA REDA

Avtobus se ustavlja pred Kmetijsko zadrugo v Lescah že več let — avtobusna postaja bi vendarle lahko tudi na tem kraju izobesila



vozni red, saj je prostora dovolj, potnikom pa ne bi bilo treba vedno spraševati, kdaj in kako vozijo avtobusi.

# Zelena lučka je ugasnila...

Kako je padla atomska bomba na ameriško mesto Florence

Florence je malo, tiho mestece v Združenih državah. Nihče ne bi o njem pisal posebej, nihče ga ne bi posebej obiskal, če se v njem ne bilo zgodiло nekaj senzacionalnega, nekaj, ka bi lahko postal tudi tragično. Zlobni jeziki iz sosednjih mest bi še dalje imenovali Florence »dobra, stara devica«, če ne bi 11. marca letos letel nad tem mestom ameriški bombnik tipa B-47, ki ga je vodil slavni junak druge svetovne vojne Earl Keller in če se v tem letalu ne bi pokvarila neka naprava.

Desetega marca je farmar John Gray praznoval svoj 37. rojstni dan. Povabil je sosedje, da bi bilo bolj veselo. Na kuhinski mizi so čakali očiščeni piščanci na ponev, v sobi pa je že stala na mizi ogromna torta v obliki — bombe. Otriči so hoteli tako. Bombe in rakete so pač zdaj moderne. Ves dan in vso noč je bilo v njegovi hiši veselo. Ko pa so gostje drugo jutro odšli domov, niso mogli niti sluttiti, da je bil to poslednji rojstni dan njihovega gostitelja. Gray je namreč umrl, njegova hčerka in žena ter še dva sorodnika. K sreči je eksplodiral samo »klasični eksploziv bombe. Atomska bomba je ostala celo.«

Ko so prebivalci mestečka izvedeli, da je padla na posestvo Johna Graya atomska bomba, je zavladala strašna panika; bila je podobna tisti, ki jo je izval Orson Welles s svojo znano reportažo o napadu marsovcev na zemljo. Ljudje so v paniki zgrabili samo najnujnejše in uporabili vsa prevozna sredstva, da bi čimprej prišli iz mesta. V tej paniki sta še dva človeka izgubila življenje. Bili so tako zbrani, da so nekateri pozabili vse dokumente in celo otroke.

Tisto jutro se je s truščem dvignil s 95 km oddaljenega letališča bombnik B-47, ki pripada takojmenovanemu strateškemu poveljstvu ZDA. Bombnik je bil na vajah, v trupu pa je imel zelo nevaren tovor — atomska bomba. Ko je bombnik letel nad mestom Florence, je poveljnik letala Bruce Kulka opazil, kako migla

zeleno oko na aparaturi. Od groze so se mu naježili lasje. Dobro je vedel, kaj to pomeni. Pokvarjena je bila naprava, ki sproži bombo. V tej napravi je pravkar ležala bomba, ki v vojnih evidencih nosi ime »Bomb-AX-1« in kakršna je leta 1945 do tudi zrušila japonski mesti Hirošimo in Nagasaki.

Potem je zelena lučka nenadoma ugasnila. Eden izmed članov posadke se je splazil proti napravi za sprožitev bombe, da bi jo popravil. Toda bilo je že prepozno. Posadka je začutila, kako je letalo malo zadrljelo. Dve temni točki sta se odcepili od trupla in z rezkim zvižganjem strmoglavili proti tlem.

Točno čez dva in dvajset sekund je strašna eksplozija uničila zadnje ostanke sladkorne bombe v hiši Johna Graya. Pet ljudi je bilo težko ranjenih: Gray, ki je pozneje umrl, njegova hčerka in žena ter še dva sorodnika. K sreči je eksplodiral samo »klasični eksploziv bombe. Atomska bomba je ostala celo.«

Ko so prebivalci mestečka izvedeli, da je padla na posestvo Johna Graya atomska bomba, je zavladala strašna panika; bila je podobna tisti, ki jo je izval Orson Welles s svojo znano reportažo o napadu marsovcev na zemljo. Ljudje so v paniki zgrabili samo najnujnejše in uporabili vsa prevozna sredstva, da bi čimprej prišli iz mesta. V tej paniki sta še dva človeka izgubila življenje. Bili so tako zbrani, da so nekateri pozabili vse dokumente in celo otroke.

Enajstega marca dopoldne je bilo Florence mrtvo mesto. Po praznih ulicah so hodili samo vojaki v posebnih zaščitnih oblekah in kdo z bujno fantazijo bi lahko napisal reportažo o vdoru bitij z neznanim planetom v mesto. Sele, ko so strokovnjaki čez nekaj ur ugotovili, da atomska bomba ni eksplodirala in da zato ni nobene nevarnosti pred smrtonosnim sevanjem, so se prestrašeni prebivalci Floreneča začeli počasi vratiči domov. Hodili

so tiho, ko da so v cerkvi, in na obrázih jim je bilo še vedno razbrati strah, ki so ga preživel.

Danes prihajajo v Florencijo lovci na spominčke iz vseh strani. Kolikor so mogli, so že odnesli. Nekateri podjetniki so napravili i iz tega donosno kupčijo in začeli prodajati kose kovine kot dele bombe, ki je eksplodirala. Pravzaprav imajo veliko srečo. Če bi eksplodirala ona druga bomba, jim ne bi bilo treba nič več prodajati, marsikom pa ne kupovati spominčkov.

Eno dobro stvar pa je le rodila tragedijo v mestecu Florence. Marsikateri Amerikanec, ki je doslej bil indifferenten do vedno večjega atomskega oboroževanja svoje države, se je zamisli bil dejstvu, da mu lahko »njegova lastna atomska bomba pada na glavo, če ne bo v politiki njegove države prevladala misel na mir.«

## Številke o gorenjskem turizmu

Inozemskih gostov manj, domačih pa dosti več

Med inozemskimi turisti pa so bili lani najštevilnejši Angleži (4637 gostov), nato Nemci (3285), Italijani (2563), nato pa sledijo po vrsti Avstrije, Francozi, Belgiji, Nizozemci, Američani in drugi.

## ZA RAZVEDRILO

MOŽ JE STAR ODBORNIK

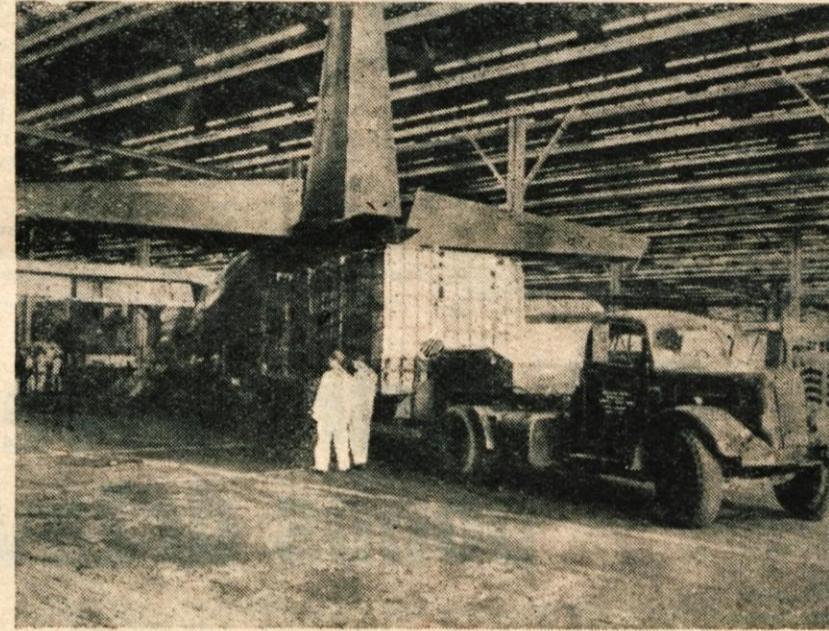


— Tovariš, seja se je že začela!  
Vstopite nahajno!

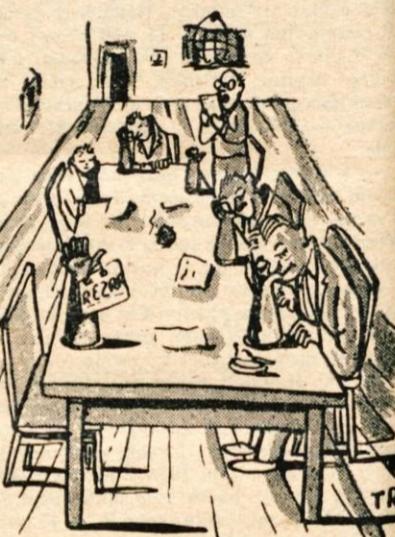
— Kaj ali že spijo ...

## V 40 sekundah s kamiona v letalo

Tovarna letal LOKID je izpopolnila majhen voziček, s katerim ga prepelejo na tovornjak. Medtem ko so doslej potrebovali za to delo približno 4 ure, je z novimi pripravami moč opraviti isto delo v 15 minutah. Od časa ko pripelje tovorni kamion blago do odprtega »repa« letala je za preložitev tovora v letalo, potrebnih le 40 sekund. Novi način prihrani 40 % delovne moči in kar 90 % na času.



Tovorni kamion je pripeljal blago, ki ga bodo transportirali z letalom.



DOMISELNI ODBORNIKI NA SEJU



**1,20 m  
dolg hren**

Pred dnevi je pri prekopavanju svojega vrta predsednik KZ Fredosije, tov. Janko Snedic, naletel na hrenove korenine. Zadel je eno izmed njih, ki je bila nenavadno debela. Postal je pozoren, saj se mu je obetačo nekaj zanimivega. No, in res je bilo tako. Kopal je in kopal in — končno mu je uspelo izkopati 1,20 metrov dolg hren, ki ga vidite na sliki.

**50 milijonov za prvi polet na Luno**

Londonski tednik »The People« je v senzacionalnem članku na svoji prvi strani razpisal nagrado 50.000 funtov za tiste, ki bo prvi pristal na Mesecu in se bo zopet vrnil na Zemljo. Seveda bo moral pisati svoje vtise. Casopis povezuje to nagrado z dvema pogojema: polet na Mesec mora biti končan najpozneje v desetih letih in tekmovalec mora najmanj teden dni pred odhodom obvestiti lastnika časopisa o nameravarem poletu. »The People« obljublja, da bo izplačal nagrado v angleških funtilih, ne glede na to, katere narodnosti bo tekmovalec. V sporodilu uredništva je še rečeno: »Ta razpis je čisto resen. Res je, da se bodo strokovnjaki verjetno ob tem razpisu samo namehnili. Toda pomislite sami nekaj: Pred šestimi meseci bi se strokovnjaki prav tako smehljali prerokbi, da bo dne 3. novembra krožil pes po vsemirju okoli Zemlje.«

### I. poglavje

#### DETINSTVO

Moji starši so po rodu iz Berwick-on-Tweda. Njihovo življenje je bilo povezano z morjem, nekateri v rodbini so bili kapitani, drugi piloti, večina pa ladijski strojniki. Moj oče je bil glavni strojniki, njegov brat takisto — in ta posel sem tudi jaz po milosti božji skušal opravljati.

Zivelj smo v neki vasi v severni Angliji, obdani od gozdov. Vas so kazili kupi rudniških odpadkov. Abecede sem se učil v vaški šoli; bila je umazana in poučevala so samo učiteljice. Kadar sem le mogel, nisem šel v šolo, marveč sem se napotil dve milji dalje do reke Derwent in tavjal po bregu ali plaval v njenih temnih valovih.

Bil sem dokaj ročen v malone vseh športnih panogah in ker mi ni bilo do učenja (bral sem samo tisto, kar mi je bilo všeč), sem postal kapitan vseh moštov za nogomet in kriket. Pri deških igrah sem zmagal skoroda na vseh tekmovanjih — skok v dalj, skok v višino, tek na četrt in pol milje. Seveda je oče strojniki sklenil, da mora tudi njegov sin postati strojniki — njegov svet se je pač ukral okrog strojev.

Doma se nam je slabo godilo. Velika kriza leta 1929 je hudo prizadela severozahodno Anglijo. Pomorščaki vseh vrst so ostali brez dela. Ljudje, ki so se leta in leta učili za določen poklic, so bili zdaj iznenadni pahnjeni med staro železo ali na obalno plovbo. Oče, ki je imel spričevalo glavnega strojnika in poznal sleherni tip ladijskega stroja, je bil zadovoljen, ko je dobil montersko delo.

Zaslužil je dva funta in osemnajst šilingov tedensko, če odbijemo prispevek za zavarovanje. S tem je morala mati preživljati vso družino. Vrh tega ta zaposlitev ni bila stalna in stari je često prinesel domov samo podporo za brezposelne. Kos za kosom našega skromnega družinskega premoženja je šel k starinarju. Očetova zlata ura,

njegovi ljubi predmeti, koši pohištva. In potem največja žrtev izmed vseh — klavir.

Stanovali smo štiri milje daleč od morja in mati je uvidela, da otroci potrebujemo čistega zraka. Moja sestra in brata je zato pogostokrat zavila v odejo, mati in jaz pa sva ju potem izmenoma v otroškem vozičku odpeljala do Rokerja, do najbližje peščine. Mati namreč ni imela dovolj denarja za tramvajske vozne listek do tja.

Naslednje družinsko podjetje je bilo vodenje neke krčme. Bila je majhna in smrdljiva, gostje pa so bili ljudje, ki so delali v ladjevodilnicah in nekaj ribičev. S trinajstimi leti sem jim nosil vrčke piva in jim stregel z žganico. To je bilo zoper postavo, toda nihče nas ni kaznoval.

Ob sobotah in nedeljah zjutraj nisem imel pouka in tedaj sem moral pomesti v krčmi žaganje s poda, izprazniti pljuvalnike in očistiti predmete iz medi. Natakarški posel se mi je zdel zabaven in naučil sem se psovati, kot znajo psovati samo pristaniški delavci. Razvilit in zapit boksar me je naučil boksanja. Z ribiči sem hodil loviti ribe. Poslušal sem njihove pustolovske zgodbe o ženskah in pijačevanju. Vse so bile zelo prostaške in zelo zanimive.

Ob štirinajstem rojstnem dnevnu sem obesil šolo na klin in sklenil, da si bom odslej pošteno služil kruh. To pa nikakor ni bilo lahko.

Namenili so mi posel mehanika. V uk so me vzeli v neki garaži in tam sem nalival bencin in čistil avtomobile; tedensko sem zaslužil šest šilingov. Štiri noči v tednu sem delal malone do polnoči. Za to sem prejel poldrugo mezzo. Ob nedeljah sem delal za dvojno mezzo. Ko sem zbit prišel domov, sem se priči zavalil na posteljo in mati me je naslednje jutro ob šestih zbudila, češ, skrajni čas je, da vstanem. To sem sovražil. Mislim, da sem bil en in da nisem bil dosti prida.

**FRANK OWEN:**

## EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Šla sva k meni domov in prebedela vso noč. Priproval je. Nekaj tednov kasneje sem se vrnil v Burmo in tam sem imel na kitajski fronti dovolj časa zabeležiti vse, kar mi je povedal...

Seznanite se zdaj z Eddijem.

Visok je šest čevljev, vendar tega ne opazite, če se ne postavite tik zraven njega, zakaj zelo skladno je raščen; mož s čvrstim in žlavim telesom je to. Pokonci hodi kakor gardist, kar je nekoč tudi bil. Prijeten fant je. Bistroumen, vedre narave in nekolikanj pustolovski, kar je vabljivo za moške in nevarno za ženske. Tedaj (l. 1944) je imel okrog dvaintrideset let.

Dogodki, o katerih bom pravil, so se začeli že pred vojno. Toda segel bom še dlje v preteklost, da bi prikazal tega moža v pravem okviru. Ni dovolj samo reči, da je Eddie tvorba svojega okolja. Zdi se mi, da se večina zgodb ni pripetila Eddiju — Eddie je bil namreč tisti činitelj, ki je dogodek povzročil. Vse pustolovštine tega moža, ki se zde kakor kak fantastičen roman, so posledica njegovega značaja. Če tega ne razumete, ne boste razumeli niti te pripovedi.

Zgodbo, ki sledi, pripovedujem, kolikor le mogoče, z Eddijevimi lastnimi besedami. To je njegova povest — oziroma tisto, kar smem povedati.